

AdviesCommissie Schade Grondwater

Jaarverslag 2020

Adviesteam:

Leidseveer 2

3511 SB Utrecht

085 - 486 22 22

acsg@bij12.nl

www.bij12.nl/acsg

Voorwoord

Het jaarverslag geeft een overzicht van de verzoeken om onderzoek naar schade, die de Advies Commissie Schade Grondwater (ACSG) heeft afgehandeld of in behandeling heeft.

De commissie heeft in 2020 vier vergaderingen gehad. Begin 2020 heeft onze secretaris Daan Jacobs ons verlaten en werd Moniek Brugmans als nieuwe secretaris aangetrokken. Het jaar werd gekenmerkt door Covid-19 waardoor hoofdzakelijk vanuit huis werd gewerkt. Erg veel effect op de uitvoering heeft dit gelukkig niet gehad.

Het secretariaat van de ACSG heeft een aantal personele wijzigingen doorgemaakt. Uiteindelijk is het gelukt de vacatures die er waren voor een groot deel op te vullen. Het blijft echter lastig geohydrologen te werven.

Gezien de hoeveelheid verzoeken om onderzoek naar landbouwschade heeft de commissie de wens geuit om een zesde commissielid te werven met een specialisatie op het vlak van agrohydrologie. Naar verwachting kan deze begin 2021 worden geïnstalleerd.

Het jaar 2020 was het derde erg droge jaar op rij. Het valt ons op dat hierdoor ook de schademeldingen toenemen. Wij zien dat nogal wat schades door de droogte zijn veroorzaakt waarbij er geen causaal verband kan worden gelegd met grondwateronttrekkingen. In het voorgaande jaarverslag is het initiatief Droogteschade.nl (DNL) genoemd. In afstemming met DNL zijn drie projecten van start gegaan.

Externe onderzoeken naar actualisatie normbedragen en normbedragen herinzaai zijn inmiddels bijna afgerond. Ook is eind van het jaar een extern onderzoek ingesteld naar een efficiëntere manier van bodemkartering, waardoor de doorlooptijden van de schadeadviezen mogelijk kunnen worden bekort.

In 2020 zijn er 9 nieuwe verzoeken om een schadeadvies ontvangen en zijn er 6 verzoeken afgehandeld. In totaal heeft de ACSG op 31 december 2020 35 verzoeken om onderzoek in behandeling.

De commissie is weer ondersteund door het secretariaat van de ACSG dat is ondergebracht bij BIJ12, de uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies.

ing. J.M. Geluk
Voorzitter Advies Commissie Schade Grondwater

Inhoudsopgave

1	Taak en samenstelling ACSG	3
2	Externe ontwikkelingen in 2020	5
3	Interne ontwikkelingen in 2020	6
4	Overzicht afgehandelde en in behandeling zijnde verzoeken om onderzoek	8
5	Afgehandelde en nagekomen verzoeken om onderzoek	9
6	Verzoeken om onderzoek in behandeling	11
	Bijlage 1 – Overzicht van de verzoeken om onderzoek in 2020	18

1 Taak en samenstelling ACSG

Taak en missie

Artikel 7.19, eerste lid van de Waterwet geeft aan dat iedereen die schade meent te ondervinden als gevolg van een vergunde grondwateronttrekking of -infiltratie een verzoek om onderzoek kan doen. Dit verzoek dient men te doen aan gedeputeerde staten van de provincie, waar de schade zich voordoet.

De gezamenlijke provincies hebben besloten voor de afhandeling van deze verzoeken één landelijk werkzame commissie in te stellen: de AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG). De gezamenlijke provincies hebben de ACSG in 2011 ingesteld. De ACSG is ingesteld op basis van de Provinciewet.

Voor het indienen van een verzoek om onderzoek is het niet relevant of de provincie of de waterbeheerder in de rol van bevoegd gezag de vergunning heeft afgegeven voor de onttrekking die de schade zou hebben veroorzaakt. Verzoeken om onderzoek dienen altijd te worden gericht aan Gedeputeerde Staten.

De taak van de ACSG is het vaststellen van de causaliteit tussen de geclaimde schade en de vergunde grondwateronttrekking of -infiltratie. In geval van causaliteit adviseert de commissie over ondervanging of vergoeding van de schade. De geclaimde schade betreft veelal droogteschade binnen de landbouw, bosbouw en schade aan gebouwen.

De ACSG is het deskundige en onafhankelijke adviesorgaan voor Gedeputeerde Staten van de provincies op het gebied van de behandeling van verzoeken om onderzoek naar schade door het onttrekken of infiltreren van grondwater.

Bestuurlijk opdrachtgever

De heer P. van 't Hoog, gedeputeerde van provincie Gelderland, is bestuurlijk portefeuillehouder van de commissie van de ACSG. De heer Van 't Hoog behartigt sinds juni 2019 de portefeuille Water in de Bestuurlijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling Wonen en Waterbeheer (BAC ROWW) van het Interprovinciaal Overleg (IPO).

Ambtelijk opdrachtgever

De heer F. van de Wart, van de provincie Gelderland, is namens de provincies ambtelijk portefeuillehouder van het secretariaat van de ACSG. De heer Van de Wart behartigt vanaf 2018 de portefeuille Water in de Ambtelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling Wonen en Waterbeheer (AAC ROWW) van het IPO.

Commissie

In 2020 was de ACSG als volgt samengesteld:

Voorzitter	dhr. ing. J.M. Geluk
Plv. Voorzitter	dhr. mr. G.J.M.M. Tax
Lid	mevr. dr. ir. M. Korff
Lid	dhr. ing. H.J. Everts
Lid	dhr. dr. ir. J.C. van Dam
Lid	dhr. ir. H. Prak
Secretaris	dhr. D. Jacobs MSc (BIJ12) (tot maart)
Secretaris	mevr. mr M.H. Brugmans-Overes (BIJ12) (vanaf april)
Plv. Secretaris	mevr. S. van Winsen MSc (BIJ12)

De ASCG heeft in 2020 vier keer vergaderd.

Secretariaat

Het secretariaat van de ACSG is ondergebracht bij BIJ12. BIJ12 is de uitvoeringsorganisatie voor de 12 provincies. Het kantoor van BIJ12 is gevestigd aan het Leidseveer 2 in Utrecht.

Het secretariaat wordt gevormd door een adviesteam en biedt de commissie inhoudelijke en secretariële ondersteuning. Het adviesteam is het aanspreekpunt voor de commissieleden en bewaakt de kwaliteit en de voortgang van de adviezen. Het adviesteam was in 2020 als volgt samengesteld:

- Dhr. D. Jacobs MSc – secretaris (tot maart)
- Mevr. M.H. Brugmans-Overes (BIJ12) – secretaris (vanaf april)
- Mevr. S. van Winsen MSc – plv. secretaris/ adviseur
- Mevr. ir. S. Klerks – adviseur
- Dhr. drs. B.D. de Jong – adviseur (tot februari)

Daarnaast is er 1,5 fte expertise ingehuurd.

2 Externe ontwikkelingen in 2020

Actueel instrumentarium

De ACSG streeft ernaar dat het instrumentarium voor de vaststelling van schade door grondwateronttrekking of –infiltratie actueel is. Uitgangspunt is dat de ACSG de nieuwste, maatschappelijk aanvaarde en wetenschappelijk ondersteunde kennis in het instrumentarium toepast.

Droogteschade.nl

Sinds november 2018 is Droogteschade.nl (DNL) actief. Dit is een commerciële partij bestaande uit onder andere juristen en hydrologen. Zij hebben agrariërs benaderd om hen exclusief te machtigen om namens de agrariërs te onderhandelen, een schikking te treffen, te procederen en alles te doen wat nodig is om een schadevergoeding voor hen te realiseren. Ongeveer 1.100 agrariërs hebben zich bij DNL gemeld (te herleiden tot 75-100 winningen). Begin 2020 heeft de ACSG met DNL de afspraak gemaakt om de verzoeken, die vallen onder drie verschillende winningen, eerst in behandeling te nemen.

Toename in verzoeken om onderzoek

Het aantal verzoeken om onderzoek, en de omvang daarvan, is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Ook zijn er concrete signalen dat deze druk aanhoudt en zelfs verder gaat toenemen. Dit onder andere door aanhoudende droogte in 2018, 2019 en begin 2020, die heeft geleid tot een maatschappelijke bewustwording van droogteschade.

Wob

Op 24 juli heeft de ACSG een Wob-verzoek ontvangen in het kader van een verzoek om onderzoek bij de drinkwaterwinningen Hemmen en Zetten.

3 Interne ontwikkelingen in 2020

Onderzoeken met status on-hold

Het aantal verzoeken om onderzoek, en de omvang daarvan, is de afgelopen jaren sterk toegenomen. In 2020 had de ACSG 35 lopende onderzoeken en in 2017 waren dit er 17. Onder een onderzoek vallen vaak meerdere verzoeken van schademelders. Daarnaast is in 2019 en 2020 bij het invullen van de formatie van het secretariaat gebleken dat het werven van geohydrologen lastig is. Meerdere malen is de duur van de vacatures verlengd, omdat er geen of geen geschikte kandidaten zich hadden gemeld. Dit, in combinatie met de toename in het aantal verzoeken, heeft erin geresulteerd dat het secretariaat een prioritering heeft aangebracht in de in behandeling zijnde verzoeken om onderzoek. Eveneens zijn 9 onderzoeken on-hold gezet. Als een onderzoek on-hold is gezet, zijn zowel de schadmelder, de vermeende schadeveroorzaker en de betreffende provincie hiervan op de hoogte gesteld.

Aanstelling procescoördinator secretariaat ACSG

Er is steeds meer maatschappelijke bewustwording van droogteschade. De burger weet de ACSG beter te vinden en er heeft ook een verandering plaatsgevonden in informatiebehoefte. Dit resulteerde erin dat het secretariaat de laatste jaren zichtbaar meer tijd besteedt aan de procesmatige kant van de verzoeken om onderzoek. Om hier op in te spelen is in april 2020 een procescoördinator bij het secretariaat aangesteld (tijdelijke functie via inhuur). De procescoördinator draagt zorg voor de communicatie en verwachtingsmanagement bij de verzoeken om onderzoek.

Werkbezoek gedeputeerde de heer 't Hoog

Op 24 september 2020 bracht de Gelderse gedeputeerde de heer van 't Hoog een werkbezoek aan de ACSG. Bij het werkbezoek is een toelichting gegeven van de werkzaamheden en de actuele ontwikkelingen. Onder andere is gesproken over de verhouding onderzoekskosten en indicatieve schadebedragen. Daarnaast is stil gestaan bij de discussie over het leveren van kwaliteit versus (tijds)druk van de maatschappij. Deze twee onderwerpen worden in 2021 beschouwd door de werkgroep KwaliteitsManagementSysteem (KMS) van de ACSG.

Aanstelling zesde commissielid ACSG

Het instellingsbesluit van de ACSG biedt ruimte voor de benoeming van één onafhankelijke commissievoorzitter en vier tot zes leden. In 2020 bestond de commissie uit vijf leden, waarvan slechts één commissielid met de expertise agrohydrologie. Gezien de hoeveelheid verzoeken om onderzoek naar landbouwschade heeft de commissie de wens geuit om een zesde commissielid te werven met een specialisatie op het vlak van agrohydrologie. Hierdoor is de commissie minder kwetsbaar. Via een openbare procedure is een zesde commissielid geworven. De verwachting is dat de officiële benoeming door de BAC ROWW (Bestuurlijk Adviescommissie Ruimtelijke Ordening, Water en Wonen) begin 2021 plaatsvindt.

Advies actualisatie normbedragen

In het voorjaar van 2020 heeft de ACSG aan CLM en DLV Advies gevraagd de ACSG normbedragen voor droogteschade te beoordelen en indien nodig aan te passen. Dit, mede naar aanleiding van ontvangen zienswijzen over de hoogte van de huidige normbedragen. Het rapport¹ van deze studie is in september 2020 opgeleverd. Op basis van het rapport heeft de ACSG een voorstel gedaan voor actualisatie van de normbedragen. Partijen zijn uitgenodigd om op dit voorstel te reageren. De ontvangen reacties hebben niet geleid tot bijstelling van het eerdere voorstel van de commissie. In december 2020 zijn de herziene normbedragen definitief vastgesteld en gelden (met terugwerkende kracht) vanaf 2020 voor grasland- en tuinbouwbedrijven. Voor akkerbouwbedrijven geldt de ingangsdatum van 2018.

Onderzoek extra kosten herinzaai

In het voorjaar van 2020 heeft de ACSG aan Wageningen Livestock Research en Wageningen Environmental Research gevraagd om onderzoek te doen naar de kosten van extra herinzaai. De aanleiding hiervoor zijn twee recente ontwikkelingen. De eerste ontwikkeling betreft een uitspraak van de rechtbank Overijssel in augustus 2019. De rechtbank heeft uitspraak gedaan over onder andere de kosten van extra herinzaai van een agrariër binnen het schadegebied van de drinkwaterwinning Weerselo. Een door de rechtbank aangewezen deskundige heeft onderzoek gedaan naar de kosten van extra herinzaai. De andere ontwikkeling betreft ingediende zienswijzen op het ontwerpadvies Mander en Wierden van de ACSG, waarin de schademeldende partij onder andere kosten van extra herinzaai claimt. In december 2020 heeft de commissie de conceptrapportage van dit onderzoek ontvangen. Na goedkeuring door de commissie zal ook dit onderzoek aan partijen worden voorgelegd voor commentaar.

Onderzoek vernieuwde kartering t.b.v. landbouwschade

Eind 2020 heeft de ACSG aan WenR en Aequator gevraagd om een methodiek te ontwikkelen voor een efficiëntere wijze van karteren. Bij de landbouwschadeprojecten van de ACSG werd tot nu toe het schadegebied, oftewel het gebied met 5 cm GLG-verlaging gekarteerd. Hierbij werd in het gebied een groot aantal boringen uitgevoerd om de bodemopbouw en GLG in beeld te brengen. De laatste tijd neemt het aantal landbouwprojecten én de omvang van de projecten toe. De verwachting is dat deze toename zich in de nabije toekomst voortzet. Het doel van het onderzoek is om de efficiëntie te vergroten en doorlooptijd van een kartering te verminderen met zo min mogelijk verlies van kwaliteit. Oplevering van het onderzoek is voorzien in het tweede kwartaal van 2021.

¹ Rougoor, C., H. Wientjes, en W. Dijkman, 2020. Review normbedragen ACSG. CLM publicatie 1029.

4 Overzicht afgehandelde en in behandeling zijnde verzoeken om onderzoek

Bijlage 1 geeft een overzicht van de verzoeken om onderzoek die de ACSG in 2020 in behandeling heeft. Deze lijst bevat ook de projecten die zijn afgehandeld in 2020. In 2020 is één hoorzitting georganiseerd. Onderstaande tabel geeft de samenvatting van het aantal afgehandelde en binnengekomen verzoeken in 2020:

Type schade	In behandeling op 31 december 2019	Binnengekomen in 2020	Afgehandeld in 2020	In behandeling op 31 december 2020
Landbouw, fruitteelt	15	6	1	20
Bebouwing, verharding	12	2	5	9
Natuur, bos en landschap	5*	1	0	6
	32	9	6	35

*Bosschade Hengelo (05.025) ontbrak in het jaarverslag 2019.

De laatste kolom van bovenstaande tabel geeft het aantal schadeonderzoeken weer dat in behandeling was op 31 december 2020. In onderstaande tabel is dit aantal per provincie uitgesplitst.

	Aantal	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Groningen	1	1								
Friesland	3	1	1	1						
Drenthe	0									
Overijssel	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gelderland	7	1	1	1	1	1	1	1		
Utrecht	1	1								
Noord-Holland	1	1								
Zuid-Holland	1	1								
Zeeland	1	1								
Noord-Brabant	7	1	1	1	1	1	1	1		
Limburg	4	1	1	1	1					
Flevoland	0									
	35									

Legenda

Landbouw, fruitteelt
Natuur, bos en landschap
Bebouwing, verharding

5 Afgehandelde en nagekomen verzoeken om onderzoek

Dit hoofdstuk behandelt de projecten die in 2020 zijn afgehandeld en de nagekomen verzoeken.

Overijssel – 1 onderzoek afgerond

04.028 Zwolle

Op 25 september 2018 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van winning Engelse Werk en Schellerdijk van Vintens binnengekomen. Op 9 oktober 2018 heeft een gebouwopname plaatsgevonden en op 24 september 2019 een tweede voor extra informatie over het gebouw en de ondergrond. Op 13 januari 2020 is het ontwerpadvies toegestuurd aan partijen. Er zijn door zowel Vintens als de schademelder zienswijzen ingediend. Er is geen verzoek ontvangen voor een hoorzitting. De zienswijzen waren voor de ACSG geen aanleiding om het ontwerpadvies aan te passen. Op 1 juli 2020 is het definitieve advies uitgebracht.

Gelderland – 1 onderzoek afgerond

05.031 Driel

Dit betreft een verzoek dat in 2016 is binnengekomen naar schade aan dertien woningen als gevolg van diverse grondwateronttrekkingen. Op 25 juli 2019 zijn de ontwerpadviezen toegezonden. Hierop is één zienswijze ontvangen op 16 augustus 2019. Er is geen verzoek ontvangen voor een hoorzitting. De zienswijzen waren voor de ACSG geen aanleiding om het ontwerpadvies aan te passen. De overige adviezen zijn eveneens definitief gemaakt. Op 16 januari 2020 zijn de definitieve adviezen uitgebracht.

Noord-Holland – 1 onderzoek afgerond

07.010 Ursem

Op 13 mei 2019 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van een bouwputbemaling binnengekomen. Op 4 juni 2019 heeft het locatiebezoek plaatsgevonden. Op 18 september 2019 is het ontwerpadvies toegestuurd. Hierop is één zienswijze en verzoek om een hoorzitting ingediend. De hoorzitting vond plaats op 30 januari 2020. De zienswijze was voor de ACSG aanleiding om extra (InSAR) gegevens op te vragen en te analyseren. Op 2 juni 2020 is het definitieve advies uitgebracht.

Zuid-Holland – 3 onderzoeken afgerond

08.032 Meerkerk

Op 7 juni 2018 is een verzoek binnengekomen voor onderzoek naar landbouwschade (maaiveldddaling) als gevolg van de winning Langerak van Oasen. Op 4 september 2018 heeft het locatiebezoek plaatsgevonden. Op 15 april 2020 is het ontwerpadvies toegestuurd aan partijen. Er zijn geen zienswijzen ingediend en er is geen verzoek ontvangen voor een hoorzitting. Op 15 juni 2020 is het definitieve advies uitgebracht.

08.034 Noordeloos

Op 18 september 2018 is een verzoek binnengekomen om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van de winning Langerak van Oasen. Op 2 oktober 2018 heeft het locatiebezoek plaatsgevonden. Op 24 april 2019 is het ontwerpadvies toegestuurd. Hierop is één zienswijze en verzoek om een hoorzitting ingediend. De hoorzitting vond plaats op 19 december 2019. De zienswijze heeft voor de ACSG geen aanleiding gegeven om de conclusie van het ontwerpadvies aan te passen. Op 1 juli 2020 is het definitieve advies uitgebracht.

08.035 Hei- en Boeicop

Op 7 november 2018 is een verzoek binnengekomen om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van de winning Lexmond van Oasen. Op 13 november 2018 heeft het locatiebezoek plaatsgevonden. Op 13 januari 2020 is het ontwerpadvies toegestuurd. Er zijn geen zienswijzen ingediend en er is geen verzoek ontvangen voor een hoorzitting. Op 24 april 2020 is het definitieve advies uitgebracht.

6 Verzoeken om onderzoek in behandeling

De projecten die op 31 december 2020 in behandeling waren, zijn in dit hoofdstuk beschreven. Aanvullende administratieve gegevens van de hier genoemde projecten zijn opgenomen in bijlage 1.

Groningen - 1 onderzoek

01.002-1 Kornhorn

Op 9 december 2019 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van een industriële grondwateronttrekking in Kornhorn ontvangen. Het project is in 2020 on-hold gezet.

Friesland - 3 onderzoeken

02.003-3 Terwisscha

Voor 29 nagekomen verzoeken is de procedure vervolgd. De ontwerpadviesen zijn op 7 september 2020 verstuurd. De zienswijzeperiode is op verzoek verlengd tot 17 november 2020. Er zijn door beide partijen zienswijzen ingediend. Namens de schadelijkende partij is verzocht om een zitting, die in januari 2021 gehouden zal worden.

02.003-1 Terwisscha-bos

Op 1 september 2014 heeft de ACSG een verzoek van de provincie Friesland ontvangen om een onderzoek in te stellen naar boschade op een landgoed van een stichting in de nabijheid van de winning Terwisscha. Op verzoek van de stichting is het project lange tijd opgeschort. In 2016 heeft de adviseur van de stichting aan de ACSG laten weten, dat het schadeonderzoek voortgezet kan worden. In overleg met de adviseur is besloten dat het onderzoek wordt vervolgd als het bovengenoemde onderzoek naar landbouwschade te Terwisscha is afgerond.

02.004 Noord-Bergum

De ACSG heeft haar onderzoeksrapport in verband met de geclaimde droogteschade door de winning Noord-Bergum afgerond en de schade per bedrijf berekend. Echter, de onttrekker heeft het voornemen om meer grondwater te gaan onttrekken, deels weer op het oude pompstation. Alvorens de ACSG haar ontwerpadvies aan partijen stuurt, wil de werkgroep eerst duidelijke uitgangspunten voor een nieuwe schaderegeling, zodat deze bij de presentatie aan de streek meteen meegenomen kunnen worden. In 2019 zijn in opdracht van de onttrekker nieuwe verlagingsberekeningen uitgevoerd door Sweco. De resultaten hiervan zijn in september 2019 besproken in de werkgroep. Op basis van deze resultaten wordt de schadeberekening door ACSG opnieuw uitgevoerd. Het volgende werkgroepoverleg vindt plaats op 20 januari 2021.

Overijssel – 9 verzoeken

04.022-1 Mander

In 2018 is het onderzoeksrapport voor de herziening van de schadereregeling opgesteld. Daarnaast zijn de schadeberekeringen per bedrijf opnieuw uitgevoerd in verband met het nieuw ontvangen grondgebruik. Op verzoek van de partijen is het versturen van het ontwerpadvies uitgesteld. Dit is in mei 2019 uitgebracht en toegelicht in de streek. Op verzoek van de landbouw is de termijn voor het indienen van zienswijzen een aantal keren verlengd. Begin december 2019 is via Droogteschade.nl een zienswijze ontvangen. De zienswijze is ingediend namens ongeveer 60 landbouwers. De geplande hoorzitting in maart 2020 is in overleg met Droogteschade.nl geannuleerd vanwege de coronamaatregelen. De afhandeling van de zienswijzen zal plaatsvinden wanneer de onderzoeken naar de normbedragen en de extra kosten voor herinzaai definitief zijn.

04.023-1 Holten

04.023-2

Van het oostelijk en zuidelijk deel van het gebied is de opbrengstdepressie per vlak berekend en besproken in de werkgroep. In juni 2019 is de stand van zaken van het schadeonderzoek toegelicht aan de streek. Vervolgens is het grondgebruik verzameld en aangeleverd aan de ACSG. In het westelijk deel van het schadegebied is de gebiedskartering uitgevoerd en opgeleverd. Het ontwerpadvies voor beide deelgebieden is verstuurd op 3 november 2020.

04.027-1 Wierden

Voor het zuidoostelijk deelgebied (Ypelo) heeft de commissie op 31 juli 2018 haar ontwerpadvies uitgebracht en op 30 augustus 2018 toegelicht aan de streek. Van enkele landbouwers zijn zienswijzen ontvangen, waarvan drie een hoorzitting verzochten. Deze hoorzitting is op 24 januari 2019 gehouden. Voor de landbouwers, die geen zienswijzen hebben ingediend, is het onderzoek door de commissie afgerond. In december 2019 is een herzien ontwerpadvies verstuurd, waarop partijen nogmaals zienswijzen konden indienen. De afhandeling van de ontvangen zienswijzen zal plaatsvinden wanneer de onderzoeken naar de normbedragen en de extra kosten voor herinzaai definitief zijn.

In het zuidwestelijk deelgebied (Notter) is de stand van zaken van het schadeonderzoek in oktober 2019 toegelicht aan de streek. Vervolgens is begin 2020 het grondgebruik verzameld. De ACSG heeft de schade per bedrijf berekend en op 10 december haar ontwerpadvies uitgebracht.

In het noordelijk deelgebied is in november 2020 de kartering gestart door WENR. Het gebied is ongeveer 2.800 hectare groot. Verwachte oplevering van de kartering is eind 2021. In de tussentijd zal Vitens het grondgebruik gaan verzamelen om aan de ACSG aan te leveren.

04.032 Holten-bos

Op 13 december 2018 is een verzoek om onderzoek ontvangen van twee boseigenaren. Als gevolg van de waterwinning Holten zouden met name opstanden fijnspar zijn aangetast. Op 29 mei 2019 is het ontwerpadvies aan partijen verzonden, waarin wordt geconcludeerd dat er geen causaal verband is tussen de waterwinning en de bosschade. Op verzoek van de boseigenaren is het ontwerpadvies in september 2019 nader toegelicht. Afsproken is dat er enkele boringen worden uitgevoerd ter onderbouwing van dit ontwerpadvies. In opdracht van de ACSG zijn in november 2019 de boringen uitgevoerd en de gegevens opgeleverd. Op basis van deze gegevens is een aanvulling op het ontwerpadvies in juni 2020 verstuurd. Van één boseigenaar is een zienswijze ontvangen. Het verzoek om onderzoek van de andere boseigenaar is afgehandeld.

04.033 Wierden-bos

Op 21 augustus 2019 is een verzoek om onderzoek ontvangen naar droogteschade op bospercelen van vijf eigenaren nabij winning Wierden-Ypelo van Vitens. Op 23 september 2019 heeft een locatiebezoek plaatsgevonden. Het project was on-hold gezet tot oktober 2020. Het plan van aanpak is in oktober 2020 goedgekeurd door de provincie. In 2021 wordt een extern onderzoek uitgezet om de bosschade te berekenen.

04.034 Hoge Hexel-bos

Op 14 november 2019 is een verzoek om onderzoek ontvangen naar droogteschade op bospercelen van een landgoed nabij winning Hoge Hexel van Vitens. Het onderzoek is in 2020 on-hold gezet.

04.035 Zwolle - landbouwschade

Op 2 januari 2020 is het verzoek om onderzoek ontvangen naar landbouwschade. Het onderzoek is on-hold gezet.

04.036 Archemerberg

In juli 2020 is in een werkgroepoverleg de oude schaderegeling besproken en door partijen aangegeven dat een herziening wenselijk is. Op 10 september 2020 is het verzoek om een herziening van de landbouwschaderegeling ontvangen. Er is een offerte uitvraag verstuurd naar 3 adviesbureaus voor modelonderzoek naar de verlaging van de grondwaterstand.

04.037 Geerdijk

Op 10 december 2020 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade ontvangen. Het onderzoek is on-hold gezet.

Gelderland - 7 onderzoeken

05.025 Hengelo (G) - bos

Op 9 december 2019 is een verzoek om onderzoek ontvangen naar bosschade. Het onderzoek is on-hold gezet.

05.035 Hemmen en Zetten

05.036

Vanaf 20 april 2018 zijn in totaal 29 verzoeken om onderzoek binnengekomen naar gebouwschade rondom de winningen Hemmen en Zetten. Voor de 29 verzoeken worden aparte ontwerpadviezen opgesteld met twee bijlagen; één algemeen omgevingsrapport en per gebouw een adres-specifiek-rapport. Het omgevingsrapport is afgerond en op 16 november 2020 is het ontwerpadvies voor het eerste gebouw uitgebracht.

05.038 Hemmen en Zetten landbouwschade

Op 28 november 2018 is een verzoek om onderzoek naar landbouwschade door de winningen Hemmen en Zetten ontvangen. Het grondgebruik is ontvangen. Het hydrologisch onderzoek is gelijkgeschakeld aan het onderzoek naar de bovenstaande gebouwschade.

05.037 Druten

Op 8 november 2018 is een verzoek binnengekomen van twee landbouwers om onderzoek naar landbouwschade als gevolg van de winning Druten van Vitens. De ACSG heeft opdracht verleend aan Royal HaskoningDHV om de verlagingen door de winning met een grondwatermodel te berekenen; dit onderzoek is opgeleverd in februari 2020. Vervolgens zijn de percelen gekarteerd. De schadeberekening wordt uitgevoerd.

05.043 Hengelo 't Klooster

Hengelo 't Klooster betreft één van de drie onderzoeken die zijn gestart in afstemming met Droogteschade.nl. Het eerste werkgroepoverleg heeft plaatsgevonden op 20 juli 2020. De offerte-aanvraag voor modelonderzoek is afgestemd met partijen en verstuurd aan 3 bureaus. In januari 2021 vindt de selectie van offertes plaats.

05.044 Vorden-bos

Op 20 april 2020 is het verzoek om onderzoek ontvangen naar bosschade. Het onderzoek is on-hold gezet.

Utrecht - 1 onderzoek

06.009 Tull en 't Waal

Op 10 juni 2020 is het verzoek om onderzoek ontvangen naar landbouwschade. Het onderzoek is on-hold gezet.

Noord-Holland - 1 onderzoek

07.011 Volendam

Op 20 mei 2019 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van een open bemaling binnengekomen. De gebouwopname is op 24 oktober 2019 uitgevoerd. Op 18 december 2020 is het ontwerpadvies verstuurd.

Zuid-Holland - 1 onderzoek

08.036 Lexmond

Op 7 november 2018 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van de winning Lexmond van Oasen binnengekomen. Op 17 september 2019 heeft de gebouwopname en het bodemonderzoek plaatsgevonden. Op 14 december 2020 is het ontwerpadvies verstuurd.

Zeeland - 1 onderzoek

09.008 Hulst

Op 4 oktober 2018 is een verzoek om onderzoek naar landbouwschade als gevolg van een grondwateronttrekking van Evides binnengekomen. Voor het bepalen van de effecten van de winning is een grondwatermodellering opgedragen aan Sweco. De resultaten zijn begin 2020 opgeleverd. Het karterwerk is in de zomer van 2020 uitgevoerd.

Noord-Brabant - 7 onderzoeken

10.041-2 Loosbroek

10.041-3 In 2018 heeft Royal HaskoningDHV het eerste deel van het onderzoek naar de verlaging als gevolg van de winning Loosbroek met het Brabant-model opgeleverd. De commissie heeft Royal HaskoningDHV opdracht verleend voor de tweede fase van dit onderzoek. In een deel van het schadegebied ontbreken gegevens. In november 2020 zijn hiervoor een aantal ondiepe boringen gemaakt, in 2021 zullen een aantal diepe boringen worden uitgevoerd. De oplevering van het modelonderzoek wordt verwacht medio 2021.

10.049 Tilburg/Gilze

Op 21 februari 2019 is een verzoek om onderzoek ontvangen van ruim 30 landbouwers. Zij zeggen landbouwschade te ondervinden van de grondwaterwinningen te Tilburg en Gilze. In juni 2019 heeft een eerste overleg met de werkgroep plaatsgevonden, waarin de werkwijze van de ACSG is toegelicht. Aan Royal HaskoningDHV is opdracht verleend voor een modelonderzoek naar de verlaging van de grondwaterstand. Het modelonderzoek is opgeleverd in april 2020. Het gebied is zeer groot, ongeveer 6.000 hectare. Daarom wordt een alternatieve karteringswijze onderzocht. Op 22 Juli 2020 heeft een 2^e werkgroepoverleg plaatsgevonden.

10.050 Rucphen

Op 20 mei 2019 is een verzoek tot onderzoek ontvangen van een gebouweigenaar naar schade aan de bebouwing en naastliggend bosperceel als gevolg van de winning Seppe/Schijf van Brabant Water. Op 31 juli 2019 heeft een gebouwopname en inventarisatie van het bosperceel plaatsgevonden. Op 1 december 2020 is het ontwerpadvies aan partijen gestuurd.

10.051 Waalwijk

Op 1 juli 2019 is een verzoek om onderzoek ontvangen van vijf landbouwers naar landbouwschade door de winning Waalwijk van Brabant Water. Het onderzoek naar de verlaging van de grondwaterstand is meegenomen in het onderzoek te Tilburg (10.049).

10.052 Seppe-Schijf-Rucphen-Roosendaal

Seppe-Schijf-Rucphen-Roosendaal betreft één van de drie onderzoeken die zijn gestart in afstemming met Droogteschade.nl. Het eerste werkgroepoverleg heeft plaatsgevonden op 14 september 2020. De offerteaanvraag voor modelonderzoek is afgestemd met partijen en verstuurd aan 3 bureaus. In januari 2021 vindt de selectie van offertes plaats.

10.053 Budel

Budel betreft één van de drie onderzoeken die zijn gestart in afstemming met Droogteschade.nl. Het eerste werkgroepoverleg heeft plaatsgevonden op 14 september 2020. De offerteaanvraag voor modelonderzoek is afgestemd met partijen en verstuurd aan 3 bureaus. In januari 2021 vindt de selectie van offertes plaats.

Limburg - 4 onderzoeken

11.002 Beegden

Op 22 maart 2019 ontving de commissie een verzoek om onderzoek van twee landbouwers naar schade als gevolg van de winning Beegden van Waterleiding Maatschappij Limburg. Het grondgebruik is ontvangen en het hydrologisch onderzoek is gestart. Het project stond tot september 2020 on-hold. Het grondgebruik is in beeld gebracht.

11.005 Maastricht

Op 20 augustus 2015 is het verzoek binnengekomen om onderzoek naar schade aan gebouwen in de wijk Heer in Maastricht. De bewoners vermoeden schade als gevolg van de bemalingen ten behoeve van de aanleg van de Koning Willem-Alexandertunnel voor de A2 in de periode 2012-2015. Het project is opgedeeld in drie fasen. Fase 1 en 2 zijn afgerond.

Fase 3 is ingesteld voor vijf nagekomen verzoeken. Hiervoor heeft in 2020 aanvullend onderzoek plaatsgevonden. Op 7 december 2020 zijn twee ontwerpadviezen verstuurd aan partijen, de overige drie worden verstuurd begin 2021. Eind 2020 is wederom een nagekomen verzoek ontvangen (fase 4).

11.007 Roosteren

Op 22 maart 2019 ontving de commissie een verzoek om onderzoek van één landbouwer naar opbrengstschade als gevolg van de winning Roosteren van Waterleiding Maatschappij Limburg. Het grondgebruik is ontvangen en het hydrologisch onderzoek is gestart. Het project stond tot september 2020 on-hold. Het grondgebruik is in beeld gebracht.

11.008   **Swalmen**

Op 14 mei 2020 is het verzoek om onderzoek ontvangen naar gebouwschade. Het onderzoek is on-hold gezet.

Bijlage 1 – Overzicht van de verzoeken om onderzoek in 2020

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle verzoeken om onderzoek die in 2020 bij de ACSG in behandeling waren.

Project-naam	Project-nummer	Nummer verzoek*	Aantal belanghebbende	Soort schade **	Datum ontvangst	Datum ontwerp-advies	Datum hoorzitting	Datum advies
<u>Groningen</u>								
Kornhorn	01.002	01	1	G	09-12-2019			
<u>Friesland</u>								
Terwisscha	02.003	03	29	L	30-11-2015	07-09-2020		
Terwisscha - bos	02.003	01	1	B	01-09-2014			
Noord-Bergum	02.004	01	div.	L	01-12-2004			
<u>Overijssel</u>								
Mander	04.022	01	div.	L	21-07-2009	16-05-2019	n.v.t.	
Holten	04.023	01	div.	L	28-07-2005	03-11-2020		
Wierden	04.027	02	div.	L	05-04-2012			
Wierden	04.027	03	div.	L	05-04-2012			
Zwolle	04.029	05	1	G	03-10-2018	13-01-2020	n.v.t.	01-07-2020
Holten – bos	04.032	01	2	B	13-12-2018	29-05-2019		
Wierden - bos	04.033	01	5	B	21-08-2019			
Hoge Hexel - bos	04.034	01	1	B	14-11-2019			
Zwolle	04.035	01	1	L	02-01-2020			
Archemerberg	04.036	01	1	L	10-09-2020			
Geerdijk	04.037	01	1	G	10-12-2020			
<u>Gelderland</u>								
Hengelo - bos	05.025	01	1	B	09-12-2019			
Driel-Keulse Kamp	05.031	01	12	G	12-05-2016	25-07-2019	n.v.t.	16-01-2020
Randwijk	05.035	01	1	G	20-04-2018			
Hemmen	05.036	01	28	G	20-04-2018	16-11-2020		
Druuten	05.037	01	2	L	08-11-2018			
Randwijk	05.038	01	1	L	28-11-2018			
Hengelo 't Klooster	05.043	01	div.	L	24-03-2020			
Vorden - bos	05.044	01	1	B	20-04-2020			
<u>Utrecht</u>								
Tull en t' Waal	06.009	01	1	L	10-6-2020			
<u>Noord-Holland</u>								
Ursem	07.010	01	1	G	13-05-2019	18-09-2019	30-01-2020	02-05-2020
Volendam	07.011	01	1	G	20-05-2019	18-12-2020		
<u>Zuid-Holland</u>								
Meerkerk	08.032	01	1	L	07-06-2018	15-04-2020	n.v.t.	15-06-2020
Noordeloos	08.034	01	1	G	18-09-2018	24-04-2019	19-12-2019	01-07-2020
Hei- en Boeicop	08.035	01	1	G	07-11-2018	13-01-2020	n.v.t.	24-04-2020
Lexmond	08.036	01	1	G	07-11-2018	14-12-2020		
<u>Zeeland</u>								
Hulst	09.008	01	1	L	04-10-2018			
<u>Noord-Brabant</u>								
Loosbroek	10.041	02	1	L	16-05-2017	11-03-2019	06-06-2019	
Loosbroek	10.041	03	32	L	20-06-2019			

Project-naam	Project-nummer	Nummer verzoek*	Aantal belanghebbende	Soort schade**	Datum ontvangst	Datum ontwerp-advies	Datum hoorzitting	Datum advies
Tilburg/Gilze	10.049	01	33	L	21-02-2019			
Rucphen	10.050	01	1	G	20-05-2019	01-12-2020		
Waalwijk	10.051	01	5	L	01-07-2019			
Seppe-Schijf-Rucphen-Rosendaal	10.052	01	div.	L	20-04-2020			
Budel	10.052	01	div.	L	20-04-2020			
Limburg								
Beegden	11.002	02	2	L	22-03-2019			
Maastricht-A2	11.005	03	5	G	24-08-2015	07-12-2020 (2)		
Maastricht-A2	11.005	04	1	G	07-12-2020			
Roosteren	11.007	01	1	L	22-03-2019			
Swalmen	11.008	01	1	G	14-05-2020			

* De nummers corresponderen met deelonderzoeken.

** L = landbouw, G = gebouw, B = bos